

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

Zhodnocení platného právního stavu a cíl návrhu

Zákon č. 328/1999 Sb. o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) upravuje vydávání občanských průkazů státním občanům České republiky, způsob prokazování totožnosti a vedení evidence občanských průkazů.

Citovaný zákon byl v průběhu své existence několikrát novelizován, naposledy zákonem č. 424/2010 Sb.. Novela přinesla, s účinností od 1. ledna 2012, zásadní změny pokud se týká údajů zapisovaných do občanského průkazu. Novela vychází z toho, že občanský průkaz má obsahovat základní údaje o občanovi. Zákon tedy po novele stanovuje rozsah údajů, které jsou zapisovány do občanského průkazu, a to jak povinných, tak i nepovinných s tím, že prokazování skutečností sloužících k identifikaci občana bezprostředně souvisí se základními právy a svobodami občana. Na základě této koncepce tak došlo k tomu, že již nadále nebude v občanském průkaze uváděn údaj o omezení nebo zbavení svéprávnosti občana rozhodnutím soudu, ani údaj o zákazu pobytu, jakožto trestu uloženého rozhodnutím soudu. Přitom se jedná o zásadní údaje týkající se nejen konkrétního občana, ale mající zásadní vliv na případný zásah do práv a svobod ostatních subjektů práva. Dalo by se tedy shrnout, že tímto krokem je ohrožena právní jistota ostatních subjektů práva, zejména pak v oblasti soukromoprávních vztahů. Fakticky tak může dojít k uzavírání pracovních smluv a dohod o hmotné odpovědnosti, uzavírání smluv občanskoprávních nebo obchodně právních s občanem, který k tomu není právně způsobilý s fatálními důsledky pro obě strany. Může docházet zcela záměrně k dosazování takových osob do funkcí ve statutárních orgánech obchodních společností, končící vznikem nemalých škod, za něž by ve svém konečném důsledku nesl odpovědnost stát, protože umožnil občanům s omezenou nebo zbavenou svéprávností činit právní úkony, které činit nesmějí. Je tedy více než zřejmé, že citovaná novela je nekonceptní, narušující právní jistoty všech subjektů práva bez rozdílu a nahrávající ke vzniku nemalých škod.

Cílem předkládaného návrhu je nekonceptnost citované novely odstranit navrácením ve stav platný před touto novelou, aniž by se zásadním způsobem zasahovalo do celkové koncepce zákona. Formou přechodných ustanovení je pak řešen způsob nápravy.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem a zejména pak proto, že předkládaný návrh nezasahuje zásadním způsobem do koncepce zákona ani jeho věcného obsahu, a případným dopadům na příslušné rozpočty, žádá navrhovatel, v souladu s ust. § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, aby Sněmovna vyslovila souhlas s předloženým návrhem již v prvním čtení.

Dopady návrhu na státní rozpočet, na rozpočty krajů a obcí

Navrhovaná změna bude mít dopad na státní rozpočet, popřípadě na rozpočty obcí v případech, kdy bude nutné vydat nový občanský průkaz, protože údaje do stávajícího průkazu, vydaného po 31. prosinci 2011, nebude možné doplnit. Další ztrátou je skutečnost, že dodatečné zapsání, popřípadě vydání nového občanského průkazu nebude podléhat zpoplatnění. Případná výše nákladů (ztrát) bude přímo úměrná tomu, jak dlouho bude trvat bezprecedentní stav zavedený citovanou novelou zákona a kolik bude vydáno občanských

průkazů v nichž by měl být požadovaný údaj zapsán. I toto je důvod k vyslovení souhlasu s předkládaným návrhu již v prvním čtení.

Pro úplnost je třeba uvést, že pořizovací náklady jednoho občanského průkazu činí cca 80 až 100 Kč. Vzhledem k výši správního poplatku za vydání občanského průkazu v případech kdy se tento poplatek vybírá, sníží náklady ze státního rozpočtu na vydání občanského průkazu z důvodů zapsání údajů dle navrhovaného doplnění.

Soulad s ústavním pořádkem a mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy ČR

Navrhovaná změna není v rozporu s ústavním pořádkem, ani neodporuje mezinárodním smlouvám, kterými je Česká republika vázána.

Soulad s právem Evropských společenství

Navrhovaná změna není v rozporu s právními akty Evropských společenství.

Další specifikace

Předkládaný návrh nemá dopad na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady a dopady na životní prostředí. Nemá též žádné dopady ve vztahu k rovnosti mužů a žen.

Zvláštní část

K čl. I

Dochází fakticky k navrácení ve stav platný před 1. lednem 2012. Navrhovaná doplnění zákona respektují terminologii nového občanského zákoníku. Nenarušuje se celková koncepce zákona, naopak se stává ucelenější a kompaktnější.

K čl. II

Přechodnými ustanoveními se upravuje postup a pravidla pro doplnění údajů v občanských průkazech vydaných po 31. prosinci 2011, popřípadě vydání občanských průkazů nových, nebude-li možné doplnění údajů. Stanoví se 30 denní lhůta pro zapsání údajů do občanského průkazu, která počne běžet dnem následujícím po dni, kdy navrhovaný zákon nabude účinnosti. Předpokládá se, že veškeré úkony spojené s navrhovanou změnou budou prováděny bez zpoplatnění.

K čl. III

Účinnost zákona je navrhována s legisvaganční lhůtou, která by měla být dostačující pro přijetí příslušných opatření na straně orgánů vydávajících občanské průkazy.

V Praze dne 17. června 2014

Předkladatelé

Vojtěch Filip, v.r.

Zuzka Bebarová-Rujbrová, v.r.

Stanislav Grospič, v.r.

Vojtěch Adam, v.r.